

Bláoygt bjartskygni

Oddagrein

SVØRIKI verður nú limur í ES og avgerðin er tikin á fult fólkaræðiligan hátt, hóast ein kann ivast í, um tað er møgulegt at taka fólkaræðiliga avgerð, tá annar parturin ræður yvir 100 tals milliðnum av krónum til propaganda. Men her er einki at ivast í: ríkisdagurin fer at atkvøða fyri svenskum limaskapi. Ja-fólkið, eitt nú svenski javnaðarflokkurin og svenska vinnulívið, hava lovað gull og grønar skógir og arbeiði til allar hendur. Sama varð gjørt í Danmark og alt gekk tvørtur ímóti tí, sum ja-fólkið hevði lovað. Tað hevur tað eisini gingið síðan.

Hví gongur ikki, sum ja-fólkið lovar? Svarið er, at alt ES vil selja til Norðurlond, men fá vilja keypa frá Norðurlondum. Hartil kemur, at vinnan flytur síni virki til tey fátøku ES-londini. Hesum kalda veruleika hevur ja-fólkið latið eyguni aftur fyri og givið seg upp til eina eirindaleysa propaganda. Tað er bláoygt at halda, at svenski búskapurin fer at ganga fram. Í besta føri fer hann at standa í stað – í versta føri at ganga aftur, soleiðis sum tað gekk eitt nú í Danmark.

EITT, sum nógv hevur verið gjørt burtúr, er, at við Svøriki sum limi fara Norðurlond at standa sum ein blokkur í ES og fer tann norðurlenska samfelagshugsjónin soleiðis at standa nógv sterkari í Europa. Ja, tað hevur enn tá verið sagt, at við Svøriki sum limi fer ES at gerast eitt skandinaviskt vælferðarsamfelag. Hetta er bláoygt bjartskygni fyri ikki at siga ynskidreyamar. Svøriki er eitt europeiskt minnistórveldi og Svøriki fer alt fyri eitt upp í bólin av teimum stóru (Týskland, Frakland, Italia og Bretland), har semja er um at halda teimum smáu niðri. Hetta eru ikki illgitingar. Hetta hava svensku floksleiðararnir gjørt púra greitt. So dreymurin um ein sterkan norðurlendskan blokk í ES er einki uttan lognbrá.

TAPARIN við fólkaatkvøðuna í Svøriki er tann norðurlendski dreymurin. Norðurlond sum samstarvsøki verða søga áðrenn aldarskiptið. Sum treytirnar eru, skulu flestu samstarvsøki flytast frá Norðurlandaráðnum til ES-stovnar. Nú í hvussu so er trý norðurlond, kanska fyra, fara upp í ES, verða bert mentan og umhvørvi eftir av norðurlendskum málssøkjum. Hesi málssøki eru av størsta týdningi fyri allar borgarar í Norðurlondum, men eru tey nóg mikið at bera eitt norðurlendskt politiskt og búskaparligt samstarv? Hesum ivast flestu eygleiðarar í. Ein annar spurningur er, hvørt tað yvirhøvur framyvir er møgulegt hjá teimum Norðurlondum, sum fara upp í samgonguna, at røkja eitt norðurlendskt samstarv afturat ES-samstarvinum, soleiðis sum vit kenna norðurlenska samstarvið í dag. Livst so spyrst, men flestu stuðlar av norðurlendskum samstarvi munnu ivast og vera í døpurhuga.

Sosialurinn

Politisk viðmerking

Heimsins størsta skattatryst:

Ein skattamálaráðharri sum tosar um enn meira skatt?

Til lögtingsvalið í summar lovaðu allir politiskir flokkar at lætta um skattatrystið í Føroyum. At figgjarnaravgjaldið, sum er ein 2-árs kreppuskattur, skal halda upp at árslok 1994 vita øll, og tað vistu øll í summar, tað stendur í lógini.

Men so kemur ráðgevandi nevndin hjá danska forsetismálaráðharranum og sigur okkum, at vit álíkavæl skulu gjalda meiri skatt, vit skulu skatta ognarnar á landi og fiskin í sjónum.

Og fluks hava okkara politikarar gloymt alt um valyltir. Skattamálaráðharri okkara fer straks at leggja høvdið í blot fyri at tekkjast harra Bonnerup & co. Alt gloymt um »heimsins størsta skattatryst«. Figgjarnaravgjaldið skal bert broytast at eina netto-ognaravgjald, pensjóns-ognaravgjald ella okkurt annað, umframt meira rentuskatt???

Nei, álvaratos, nú er skjótt ovboðið hjá føroy-

ingum. Vit verða, sum er, brandskattað – og her er hugsað um tey, sum enn hava arbeiði og halda, at tað skal bera til at liva her í framtíðini og svara hvørjum sitt, sum føroyingar vóru vanir til.

Vit krevja ein lætta í persónsskattinum hjá lág- og miðalinntøkum. Samanborið við Danmark og onnur norðurlond tola vit hin-

vegin eina minni skatta-hækkan hjá teim við stórum persónligum inntøkum og í rentuskattinum.

Men har út yvir eigur okkara skattamálaráðharri at gloyma alt um ognarskatt, nettoognarskatt, figgjarnaravgjald, pensjónsognarskatt og aðra skattaforfylging av teim eldri í Føroyum, tí einamest tey nakað tilkomnu eiga figgjarnagn, nettoogn ella pensjónsogn.

Vit vita øll, at uppgávan hjá skattamálaráðharranum ikki er lott, tí skoyttu hinir stóru flokkarnir ikki um figgjarmál at umsita, men Føroya landsstýri og skattamálaráðharrin eiga ikki at lefla fyri harra Bonnerup og co. framum at tæna tí fólki, sum hevur valt tykkum.

Gerði tykkum greitt, at tað verður ikki liviligt í Føroyum við meiri skatti, tí sum er, klára hvørki tey arbeiðsleysu ella tey við arbeiði at greiða sínar figgjar-

skyldur orsakað av skattatrystinum.

Skal betri javnvág fást á figgjarlógina, so má danska stjórnin niðurfrysta ein munandi part av lánum okkara, so rentu-útreiðslurnar á figgjarlógini verða minni. Nærum eingin annar møguleiki er í løtuni. Men hevur landsstýrið longu uppgivið hetta, áðrenn fundin 17. nov., so er lítið gott í væntu???

Vit hava heimsins størsta skattatryst, sum er. Meiri skattur fer ikki at bota um, men reka fleiri fólk av landinum. Vónandi ger landsstýrið ikki ta vanlukku at koma við fleiri tiløkum av hesum slag niður yvir Føroya fólk.

Birgir Mohr

Politisk viðmerking

Politiskt tyggigummi og falskar ideologiir

Tjóðveldisflokkurin royndi at fortelja Nyrup Rasmussen okkurt, nú hann var og vitjaði. Ein yvirlysing undirskrivað av formanninum varð prentað í Sosialinum 5. nov.

Fyrra vóru punktini. Um viðurskiptini Føroya og Danmarkar ímillum, um Heimastýrslógina, hvat Tjóðveldisflokkurin heldur, og ein umbøn til Nyrup Rasmussen.

Eg las hana fleiri ferðir, men mjórkun gjørdist svartari fyri hvørja ferð. Smakkurin í muninum minnti um eitt 50-ára gamalt bubblegum, sum einaferð hevði verið ljósareytt, men sum nú var púra lileyst. Hvat søgdu teir?

* »Viðurskiptini Føroyar og Danmarkar ímillum eru vordin alsamt fløkari...

siðani Heimastýrslógina«.

Tokutos. Føroyingar hava yvirtikið at kalla alt sum yvirtakast kann. Tær flektu refusiðs-skipanirnar eru samanlagdar til ein blokk, sum føroyingar sjálvir umsita. Er hetta fløkt? Ella hvat meina tit?

»Heimastýrslógin... kom í gildi móti fólksins vilja á fólkaatkvøðuni 14. sept. 1946«.

Tokutos. Atkvøtt var ikki um Heimastýrslógina 1946. Og tað nyttar einki í dag at gabbja og jabba um eina atkvøðu fyri næstan 50 árum síðani. Hví ikki fara aftur til 1786, minnst meg rætt, tá umboð fyri Føroya fólk vóru ímóti, at frihandil var settur á stovn? Skal tjóðveldis-logikkurin vera í ordan, eiga vit at ganga inn

fyri Kongaligum Monopoli.

»Felags banka- og valutamál hava elvt til skeiv-ar iløgur og studning til vinnuðil«.

Tokutos. Er hetta dømi um politiska-økonomiska innsikt hjá tjóðveldisflokkinum??

** »Sjálvstýrið varð skert til lítið og einki við avtalunum frá... 1992 og 1993«.

Ja, gott fólk í góðum landi. Hava tit nakrantíð hoyrt um ein kreditor, sum lænir nakrar milliardir út til eitt fallit-búgv – uttan at seta treytir?? Var tað danska statslánið ikki nóg gott, royndi so okkurt annað. So skulu tit fáa eindaleysa kapitalismu at føla.

*** »Nú fara allir føroyingar... at semjast um, at

neyðugt er at gera endaliga upp... í viðurskiptinum Føroya og Danmarkar ímillum«.

Tokutos, og fólks ideologi ella hugsanarháttur, sum einki hevur við dagsins og fólksins veruleika at gera.

Gera endaliga upp? Allir føroyingar? Endlósing? Hvussu nógv procent fingi loysingarmenn við seinasta val?

**** »Nyrup Rasmussen verður biðin um at hava hesi viðurskipti í huga, nú hann vitjar land okkara«.

Fantastiskt. Tjóðveldismenn biðja Statsministeran um at minnst hetta og hatta. Hvat skal okkara egna Landsstýri og samráð-